

ROMÂNIA, ÎNCOTRO? ECONOMIA ROMÂNIEI

ECONOMIA ROMÂNIEI

- perspective pe termen mediu -

dr. Andrei RĂDULESCU

Senior Economist, Banca Transilvania

Cercetător, Institutul de Economie Mondială, Academia Română

BUCUREȘTI

22 februarie 2018

CUPRINS

I. INTRODUCERE

II. EVOLUȚII MACROECONOMICE RECENTE

III. SCENARIUL MACROECONOMIC 2018-2020

IV. RISCURI & PROVOCĂRI

INTRODUCERE

ROMÂNIA – PUNTE ÎNTRE EST ȘI VEST

- ❑ O economie recomandată pentru investiții, la intersecția UE cu Orientul Mijlociu, CSI și **OBOR**
- ❑ Ritm ridicat de creștere în ciclul economic post-criză (pe primele locuri la nivel de UE)
- ❑ Campioana procesului de convergență economică europeană
- ❑ Tranziția spre economiile de dimensiune medie (PIB nominal spre 200 miliarde EUR în 2019)
- ❑ Grad ridicat de integrare cu ciclul economic european
- ❑ Potențial ridicat de convergență (PIB/locuitor la 55% din media Zonei Euro în 2016, PPC)
- ❑ Deteriorarea echilibrelor macroeconomice în ultimele trimestre
- ❑ Accelerarea dinamicii anuale a prețurilor de consum
- ❑ Lansarea ciclului monetar post-criză
- ❑ Acumularea de tensiuni și provocări din sfera politicii economice

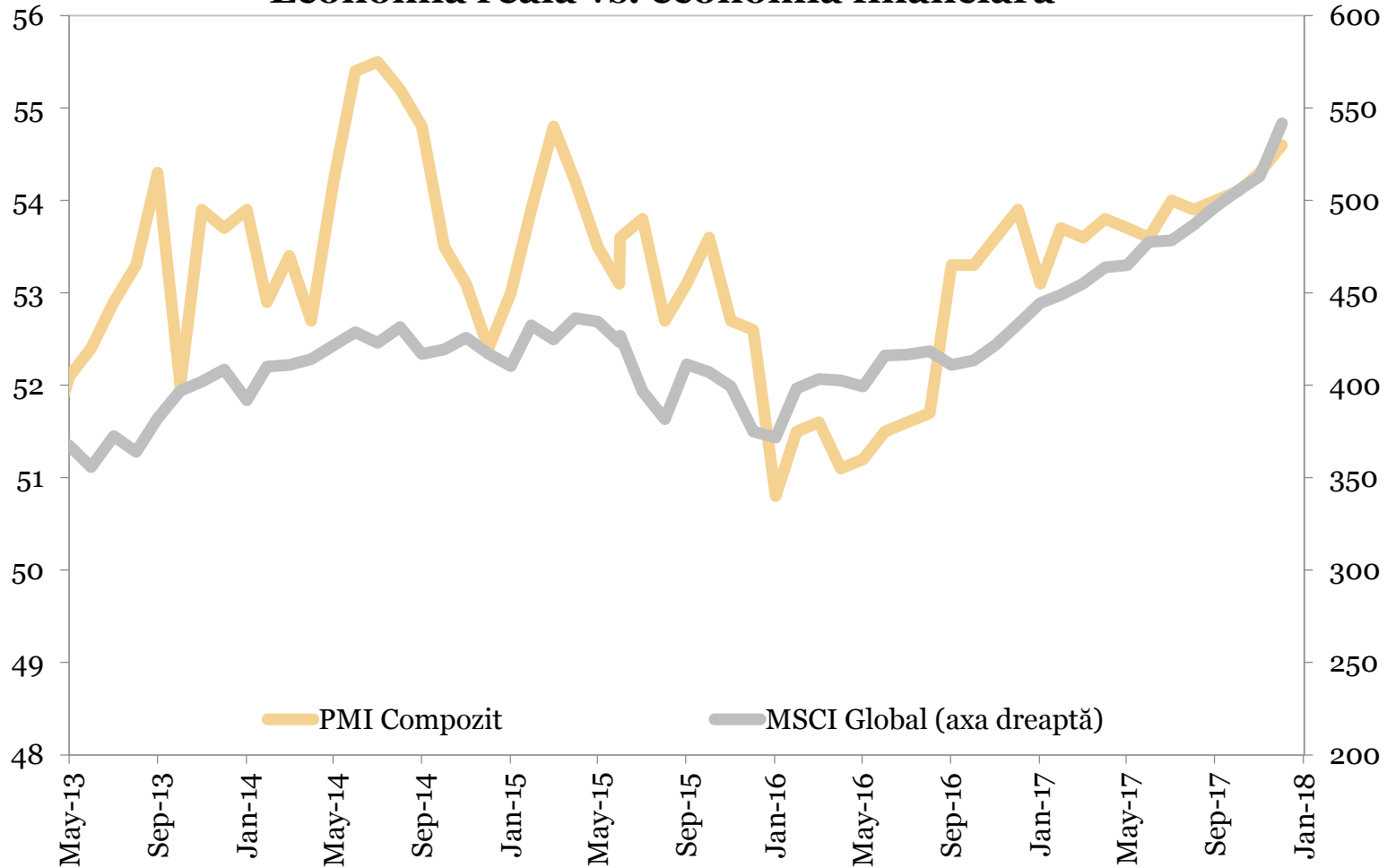

EVOLUȚII MACROECONOMICE RECENTE

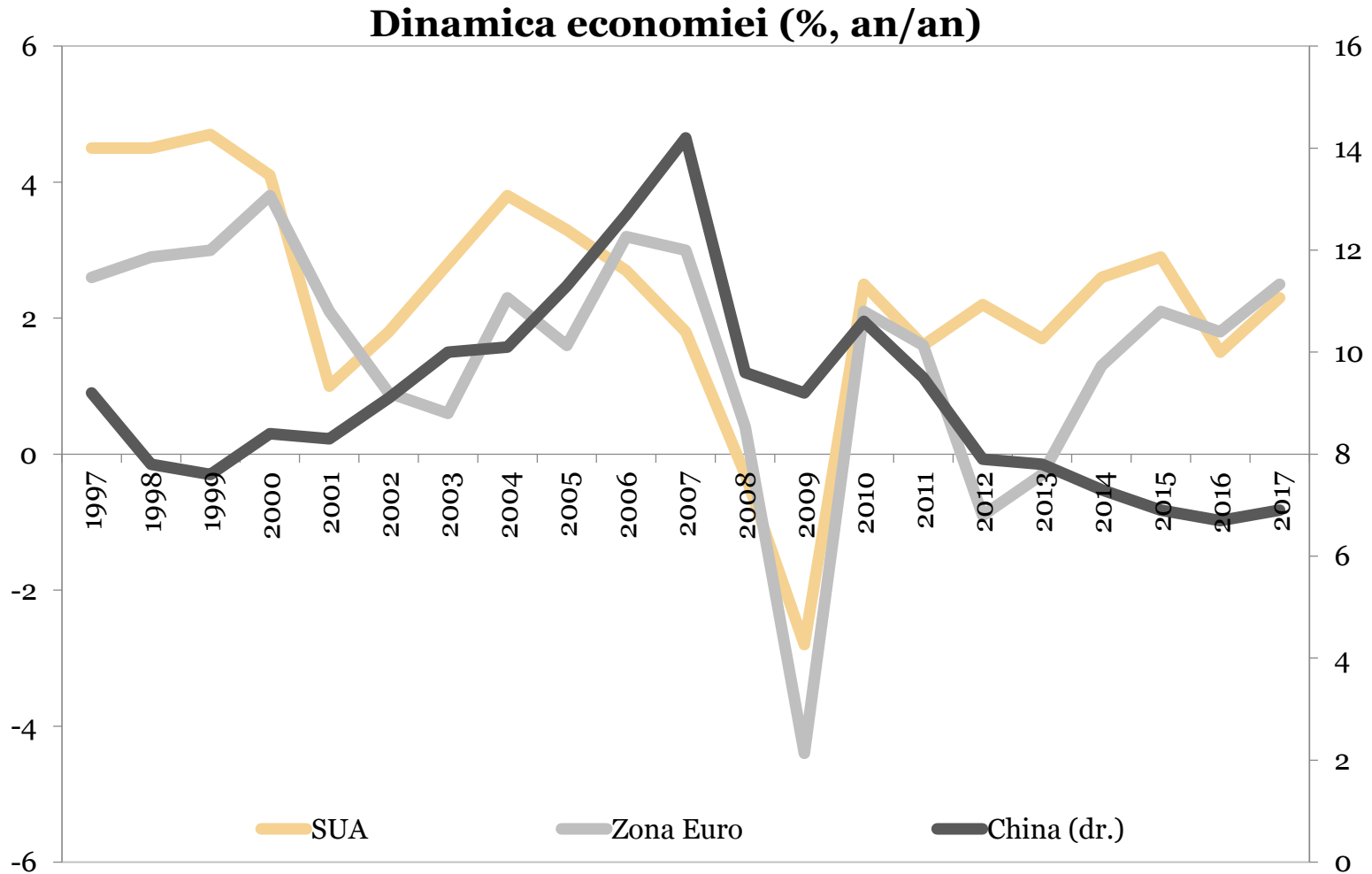
CLIMAT MACRO-FINANCIAR GLOBAL POZITIV

Economia reală vs. economia financiară

Sursa: Bloomberg

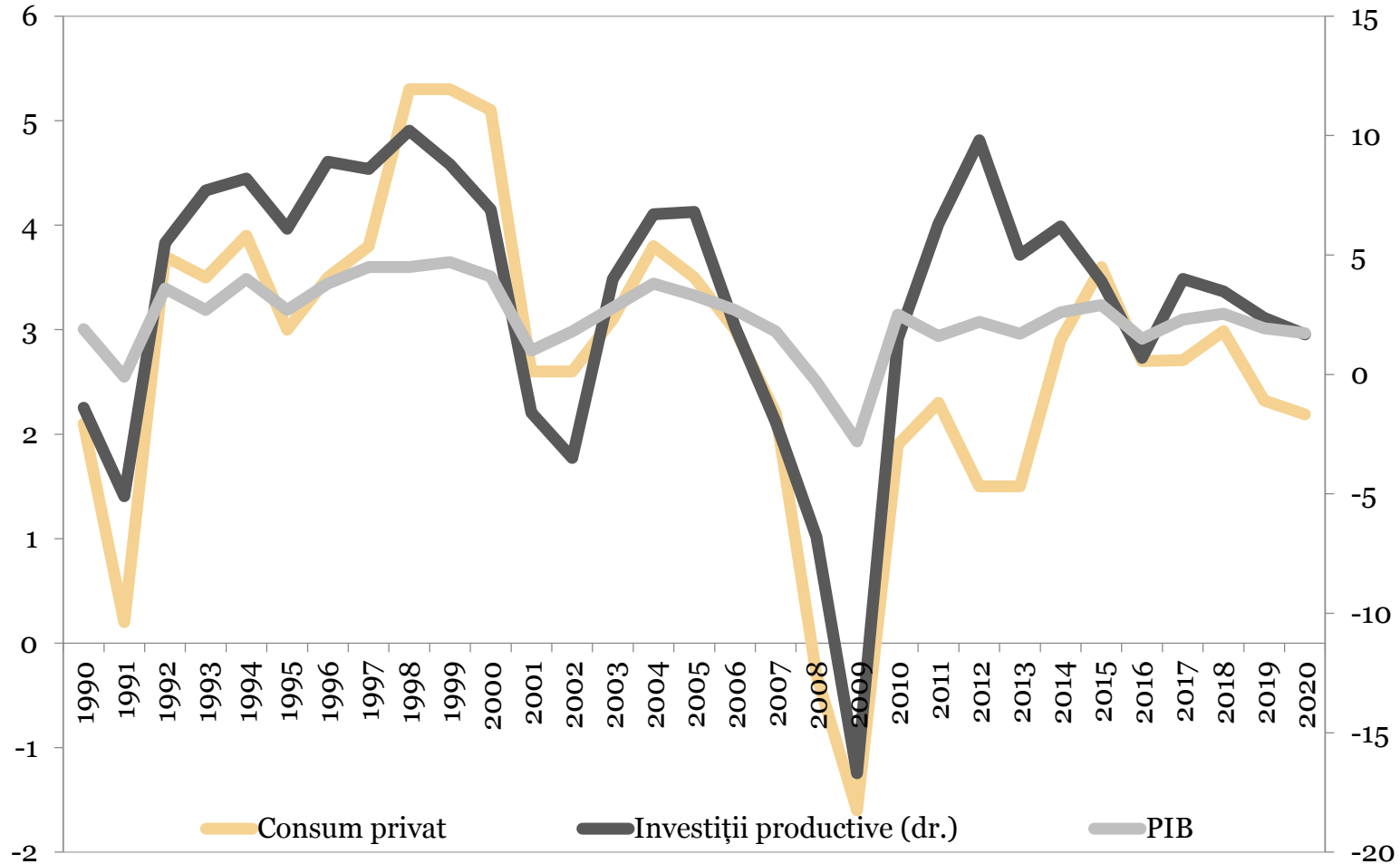
SUA, ZONA EURO ȘI CHINA ÎN ACCELERARE

Sursa: FMI, Eurostat, Institutul de Statistică din China, Bloomberg

MATURITATEA CICLULUI POST-CRIZĂ ÎN SUA

Previziuni macroeconomice SUA (% , an/an)

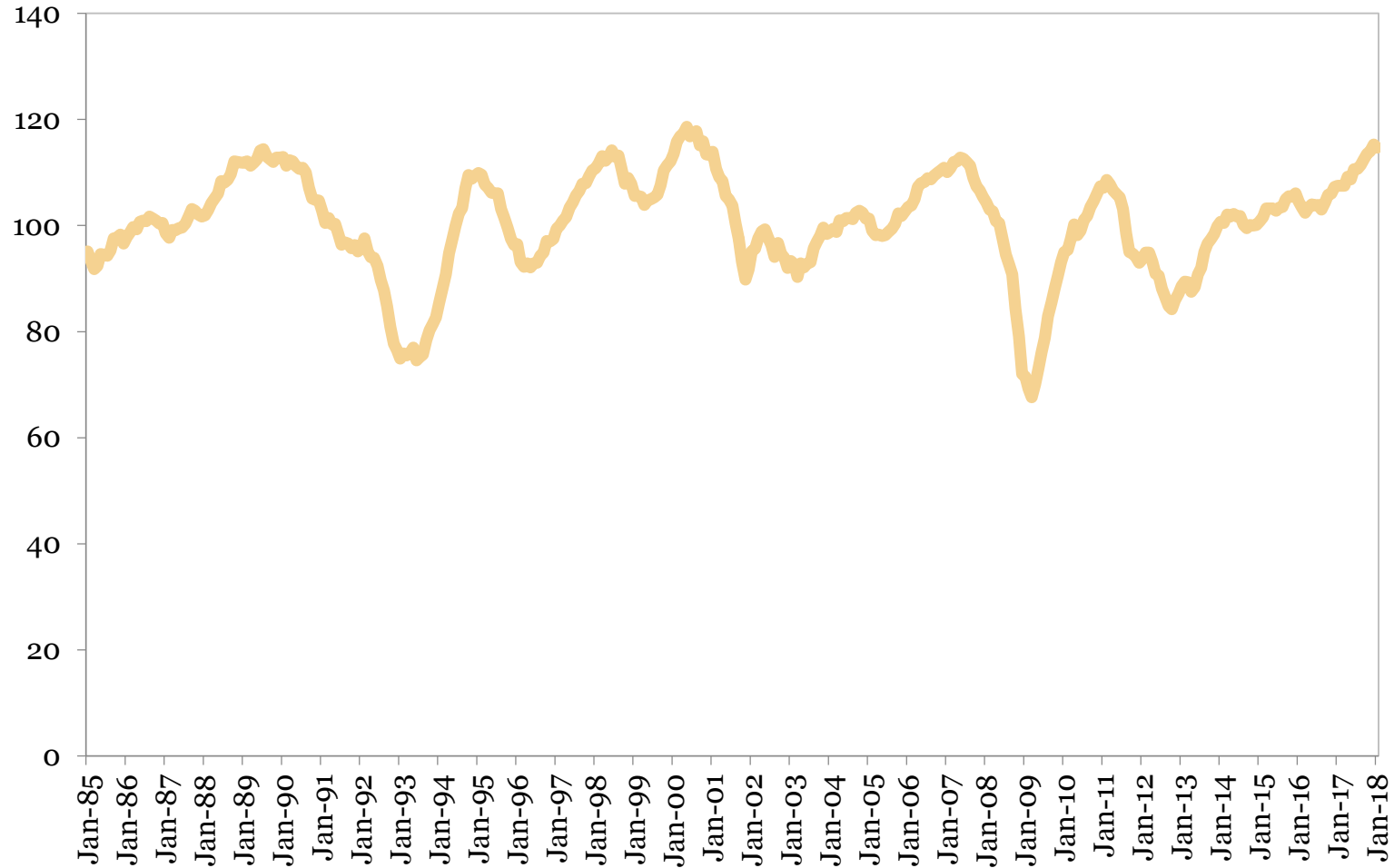
Sursa: previziuni BT pe baza datelor Departamentului Comerțului (SUA)

ZONA EURO LA VÂRFUL CICLULUI ECONOMIC

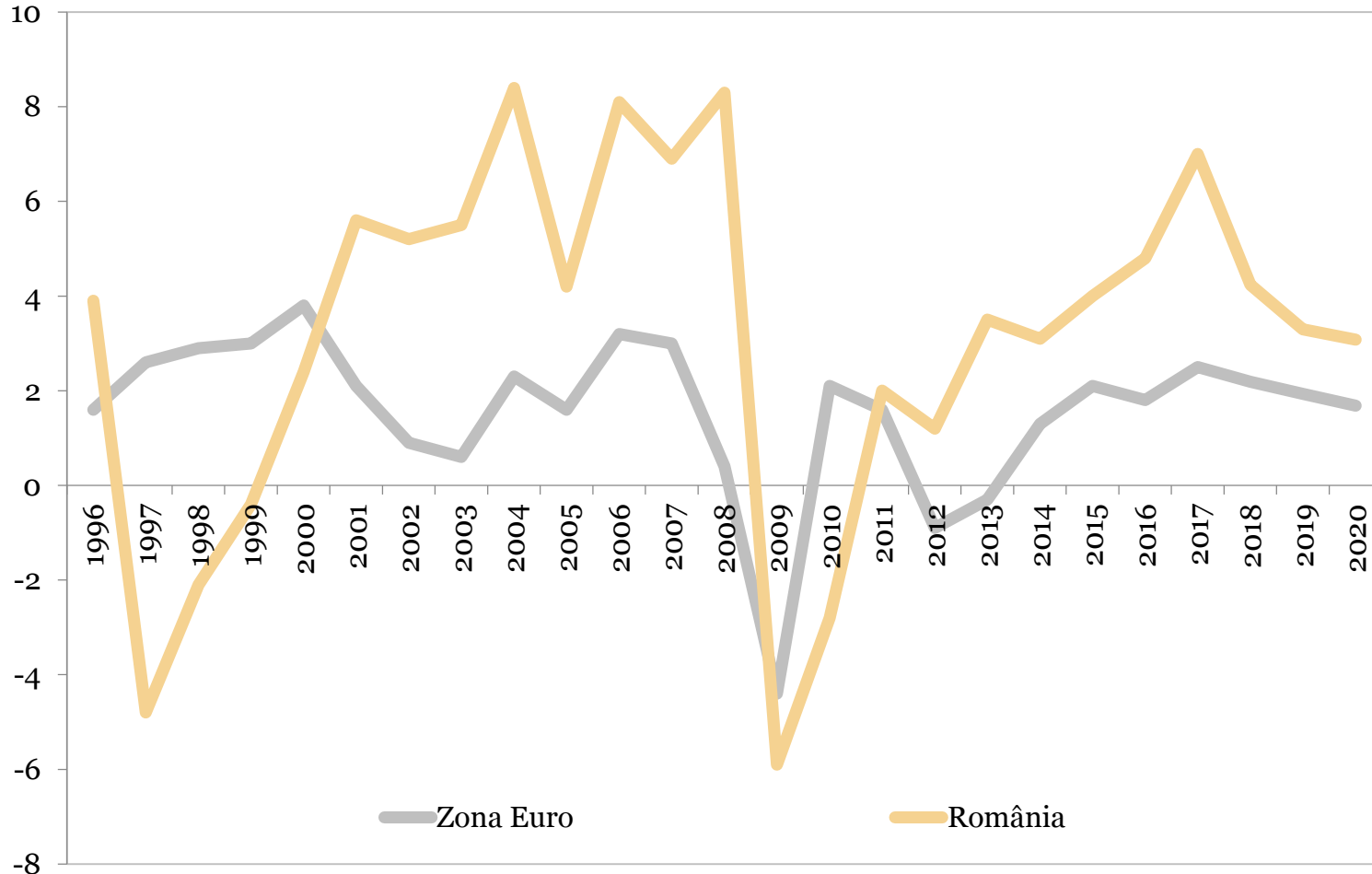
Încrederea în economie

Sursa: Comisia Europeană

ROMÂNIA – CAMPIOANA CONVERGENȚEI ÎN UE

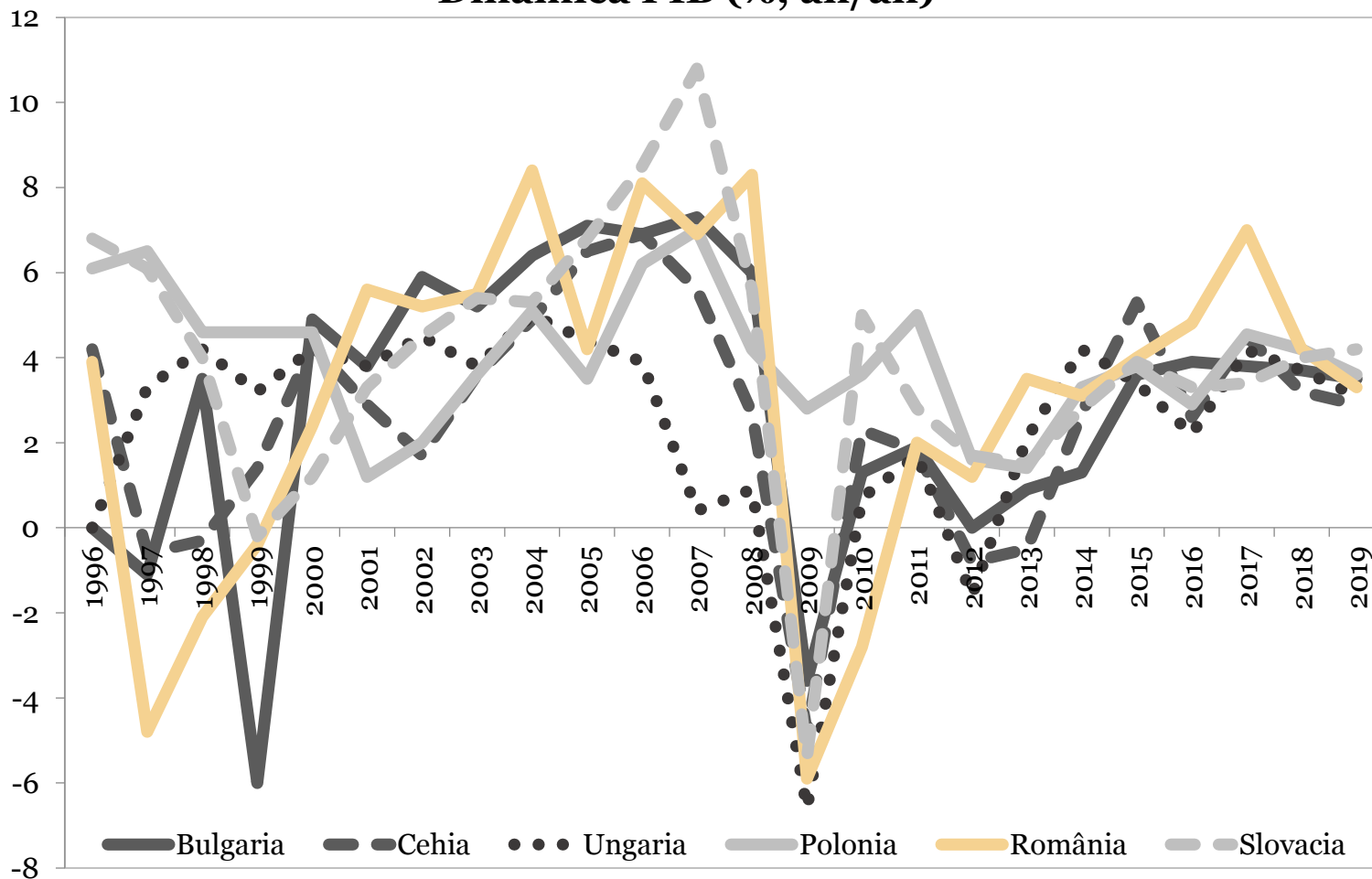
Dinamica PIB (% , an/an)

Sursa: Eurostat, previziuni BT

ROMÂNIA – LIDER REGIONAL LA CREȘTEREA PIB

Dinamica PIB (% , an/an)

Sursa: Eurostat, previziuni BT, Comisia Europeană

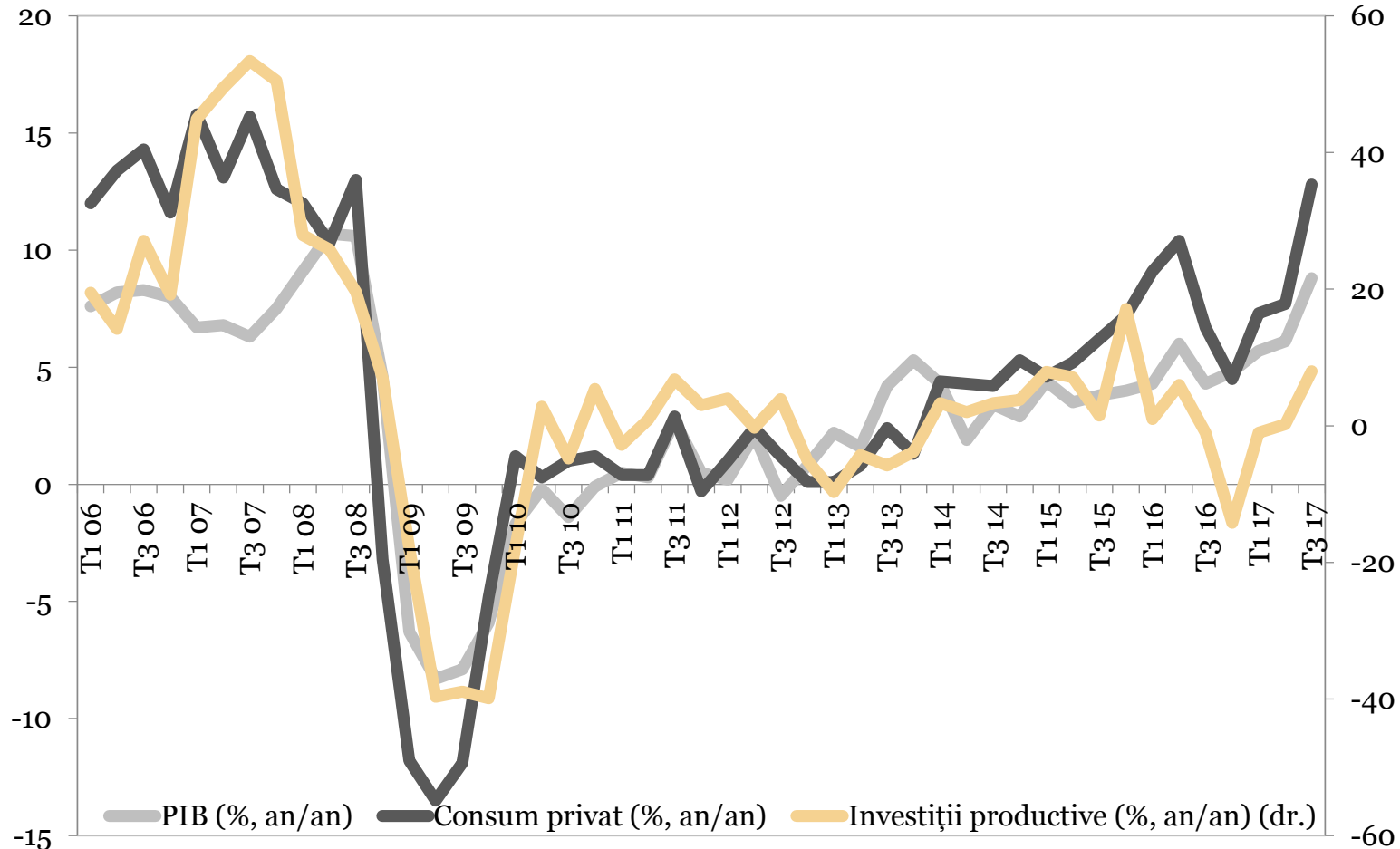

ECONOMIA ROMÂNIEI – ZONA DE INFLEXIUNE

- ❑ PIB-ul în accelerare la 7% an/an în 2017, cel mai bun ritm din 2008
- ❑ Evoluție determinată de mix-ul relaxat de politici economice
- ❑ **În perioada ianuarie – septembrie 2017:**
- ❑ Consumul gospodăriilor – avans cu 9.5% an/an, pe fondul majorării venitului real disponibil, accelerării creditării și efectului de avuție
- ❑ Investițiile productive în urcare cu 3.4% an/an, date fiind accelerarea economiei Zonei Euro și consumului intern și nivelul accesibil al costurilor reale de finanțare
- ❑ Consumul public în creștere, ca urmare a politicilor pro-ciclice: componentele individuală și colectivă s-au majorat cu 7.9% an/an, respectiv 2.8% an/an
- ❑ Exporturile în urcare cu 10.1% an/an, ritm inferior importurilor (11.2% an/an)
- ❑ Sectorul primar (24.3% an/an), industria (7.6% an/an), IT&C (10.6% an/an), comerț/reparare auto-moto/transport, depozitare/HORECA (8.7% an/an)
- ❑ Intensificarea deficitelor gemene
- ❑ Rata șomajului la minime istorice
- ❑ Accelerarea inflației
- ❑ BNR a lansat ciclul monetar post-criză

ACCELERAREA CERERII INTERNE

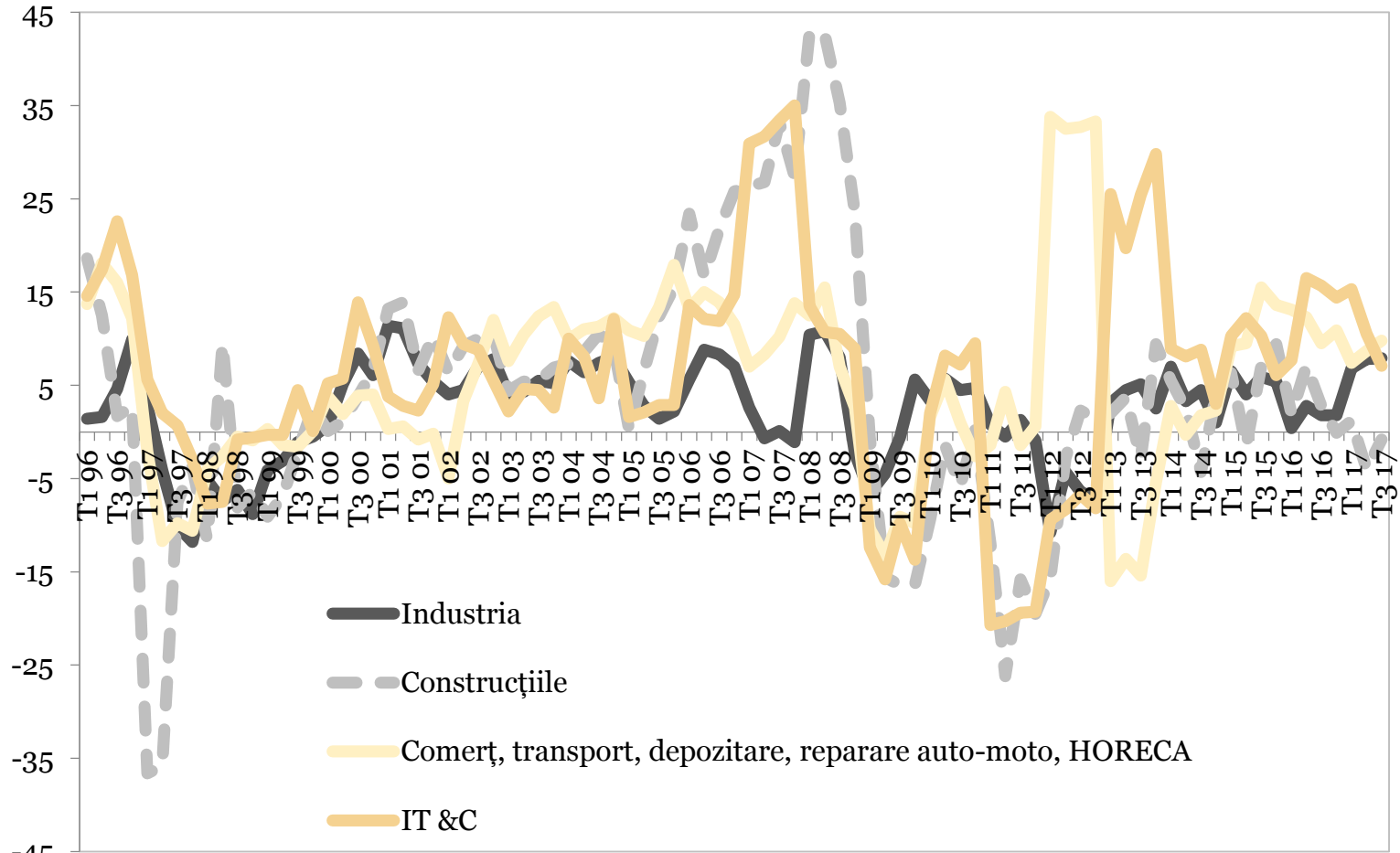
PIB, consum privat, investiții productive (% , an/an)

Sursa: Eurostat, AMECO, INS

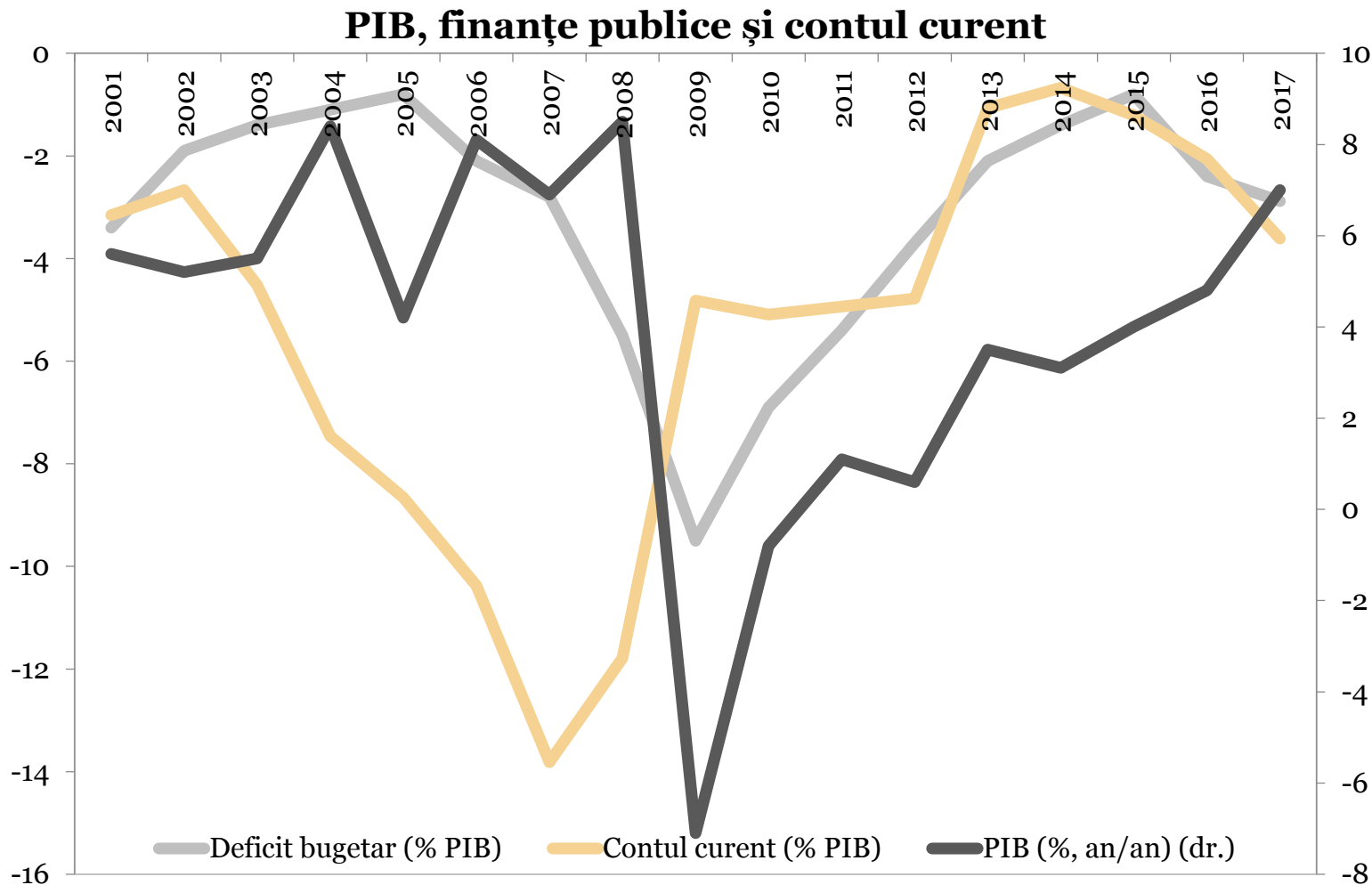
IT&C – STEAUA ECONOMIEI

VAB pe sectoare (% , an/an)

Sursa: INS, prelucrări BT

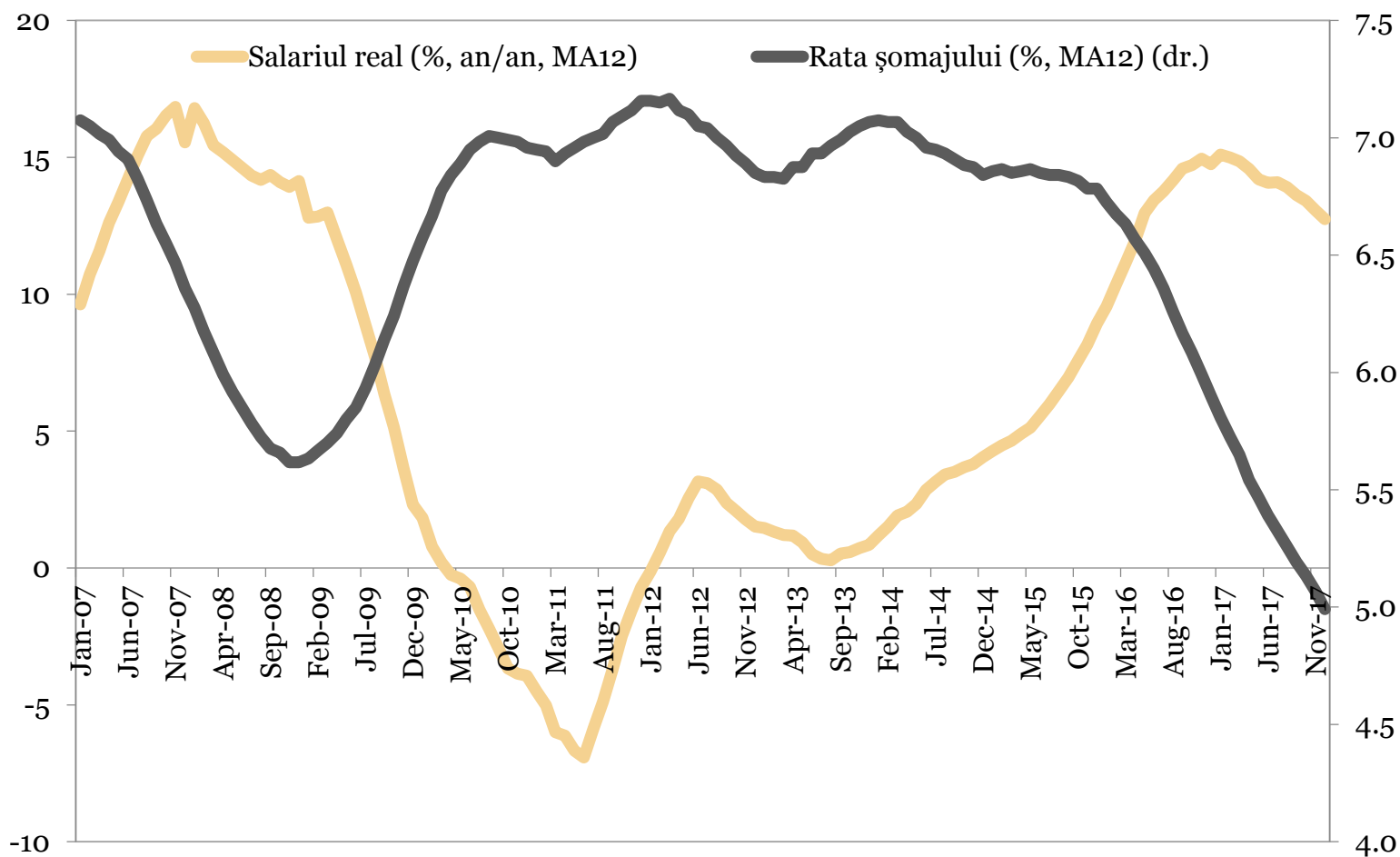
DETERIORAREA ECHILIBRULUI MACROECONOMIC

Sursă: AMECO, FMI, BNR, Banca Transilvania

PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ ÎN CLOCOT

Climatul din piața forței de muncă

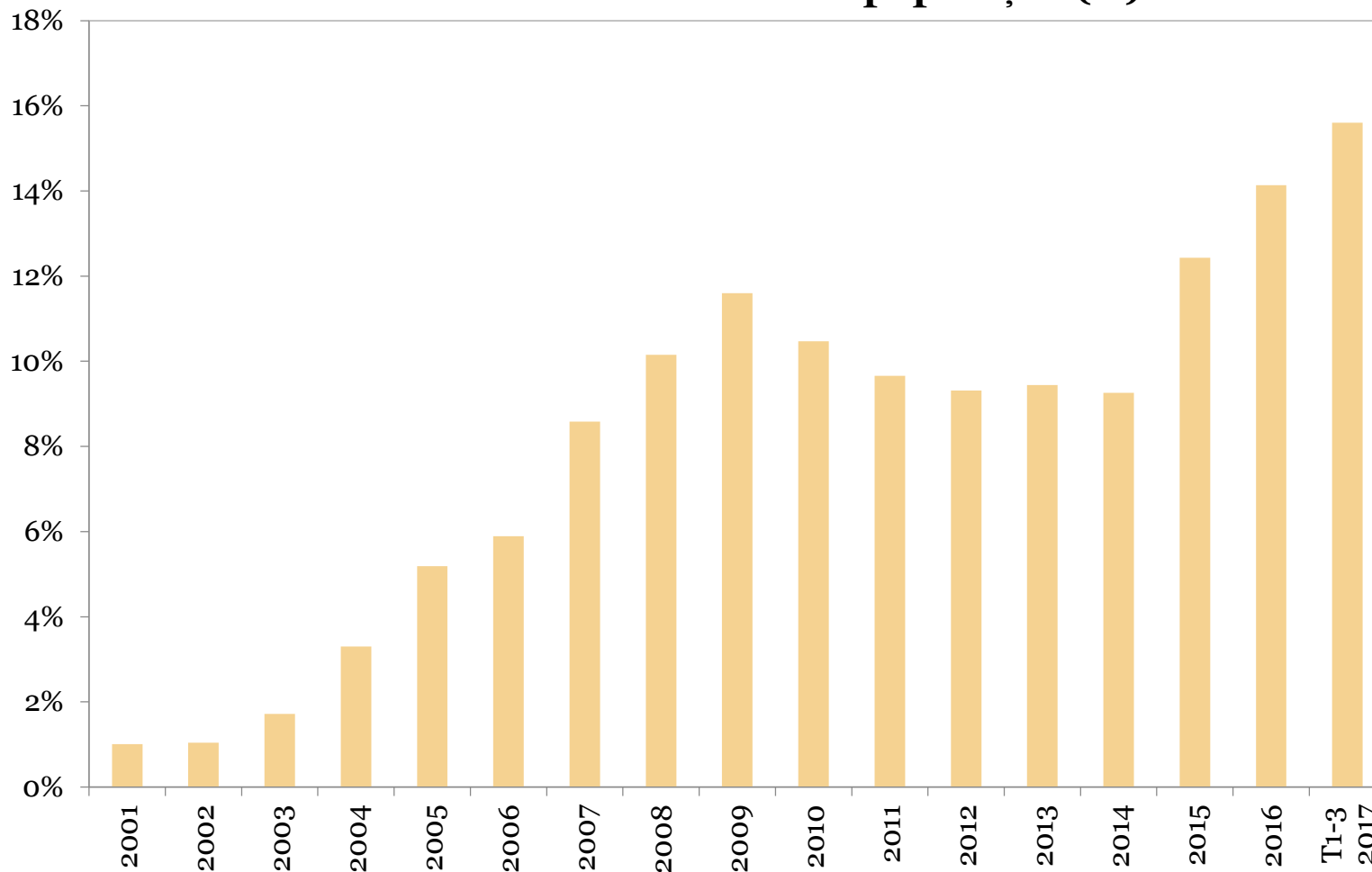
Sursa: INS, prelucrări BT

RATA DE ECONOMISIRE LA MAXIME ISTORICE

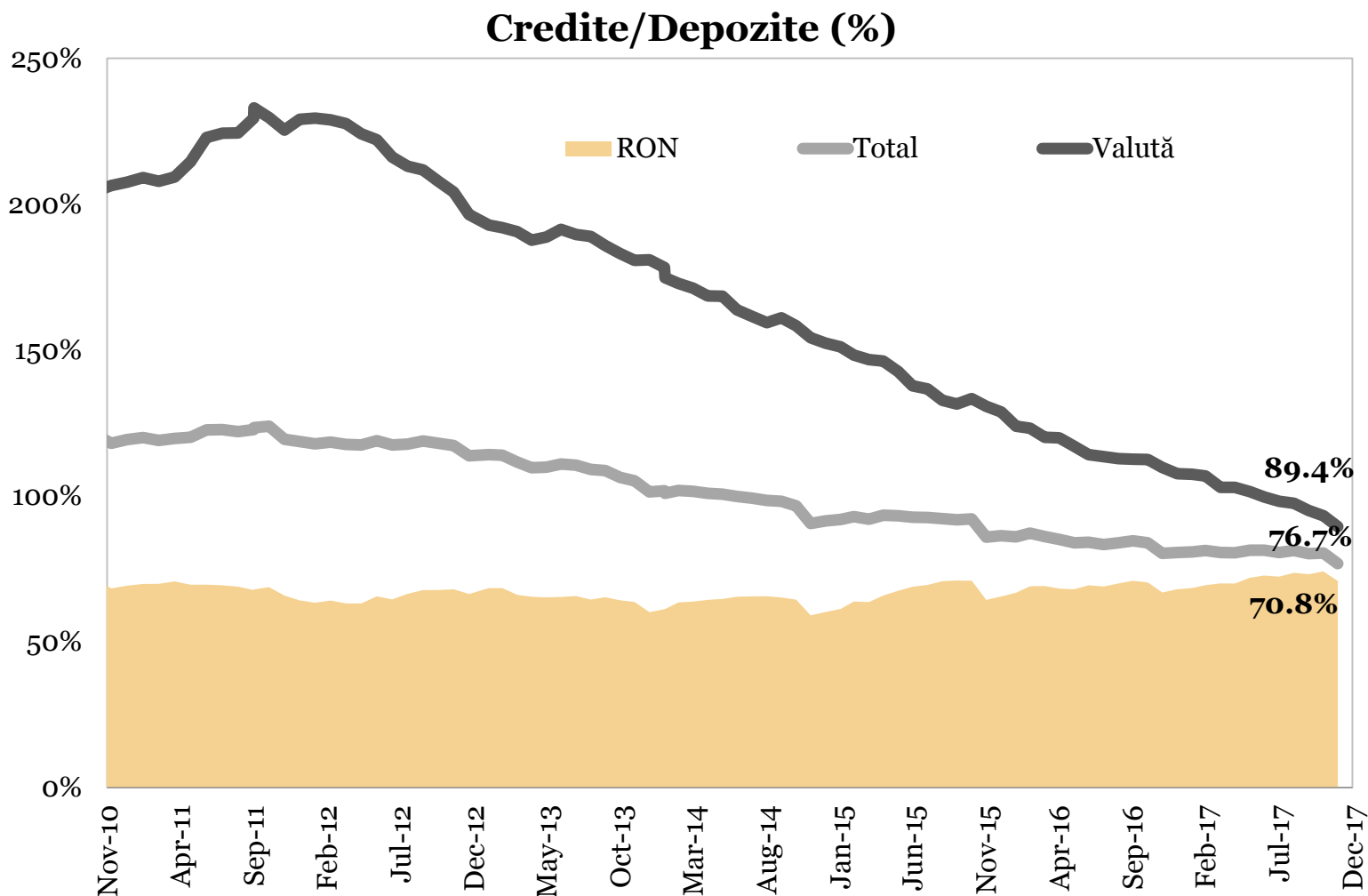
Rata de economisire la nivelul populației (%)

Sursa: Institutul Național de Statistică (INS)

RAPORT CREDITE/DEPOZITE LA MINIME ISTORICE

Sursa: BNR, prelucrări BT

SCENARIUL MACROECONOMIC 2018 - 2020

SCENARIUL MACROECONOMIC CENTRAL

indicator / an	2016	2017	2018	2019	2020
PIB nominal (miliarde EUR)	169.8	180.4	189.5	200.2	212.4
PIB real (% ,an/an)	4.8	7.0	4.2	3.3	3.1
Consum privat (% ,an/an)	7.6	8.4	5.3	4.1	4.1
Investiții productive (% ,an/an)	-2.0	3.5	3.7	3.2	1.9
Consum public (% ,an/an)	3.1	4.5	1.7	1.5	1.9
Exporturi (% ,an/an)	8.7	9.1	7.5	5.5	4.5
Importuri (% ,an/an)	9.8	9.9	7.9	5.8	4.9
Rata șomajului (%)	5.9	5.0	4.7	4.7	5.0
Inflația* (IAPC) (% ,an/an, medie)	-1.1	1.1	3.2	2.9	2.6
Rata de dobânda de referință (%)	1.75	1.75	3.50	3.75	3.25
Deficit bugetar (% PIB)	2.4	2.9	3.0	3.0	2.5
Datoria publică (% PIB)	37.6	36.3	36.5	36.9	36.6
Contul curent (% PIB)	-2.1	-3.6	-3.5	-3.7	-3.4
Rata de dobândă titluri 10 ani (medie anuală) (%)	3.3	3.9	5.1	5.4	4.5
EUR/RON (medie anuală)	4.49	4.57	4.68	4.70	4.69

Sursa: INS, Eurostat, Comisia Europeană, AMECO, previziuni Banca Transilvania

CONVERGENȚĂ CĂTRE RITMUL POTENȚIAL

- ❑ Ne așteptăm la convergența economiei interne către ritmul potențial pe termen mediu, pe fondul perspectivelor de rebalansare a politicii economice și maturității ciclului economic global
- ❑ Cu toate acestea, procesul de convergență spre media UE va continua pe termen mediu (PIB-ul României va crește cu un ritm mai ridicat față de cel din UE)
- ❑ Investitorii strategici își vor consolida prezența în România
- ❑ Nivelul dezechilibrelor macroeconomice este mai redus comparativ cu perioada pre-criză
- ❑ Incertitudini din sfera politicii economice (discontinuitatea reformelor structurale, situația fragilă a finanțelor publice, intensificarea intervenției statului în economie) contrabalansate de excesul de lichiditate
- ❑ Forța de muncă din România continuă să fie *ieftină* comparativ cu țările UE

PERSPECTIVE PENTRU ECONOMIA FINANCIARĂ

- ❑ Convergența inflației spre nivelul țintit de BNR – dinamică medie anuală de 1.1% în 2017, 3.2% în 2018, 2.9% în 2019, respectiv 2.6% în 2020 (pe IAPC)
- ❑ Banca centrală va continua să majoreze rata de dobândă de referință, pe fondul accelerării inflației și acumulării de riscuri la adresa stabilității prețurilor și a stabilității financiare pe termen mediu
- ❑ Majorarea costurilor de finanțare, pe fondul evoluțiilor din plan global, dar și a factorilor interni: accelerarea PIB-ului nominal și acumularea de riscuri
- ❑ Ne așteptăm la o creștere a volatilității pe piețele financiare
- ❑ Factorii de risc: evoluțiile macro-financiare globale (SUA, China) și europene cu impact pentru direcția fluxurilor internaționale de capital; mix-ul de politici economice și tensiunile publice din România

MAJORAREA COSTURILOR DE FINANȚARE

- ❑ În scenariul central previzionăm creșterea costurilor de finanțare în trimestrele următoare

- ❑ Pe fondul impulsului monetar pentru scadențele scurte

- ❑ Pentru scadențele medii-lungi datorită:
  - ❑ Creșterii costurilor de finanțare în plan global
  - ❑ Așteptărilor privind accelerarea dinamicii PIB nominal
  - ❑ Acumularea de riscuri la adresa stabilității macro-financiare pe termen mediu pe plan intern și volatilitate pe piețele internaționale

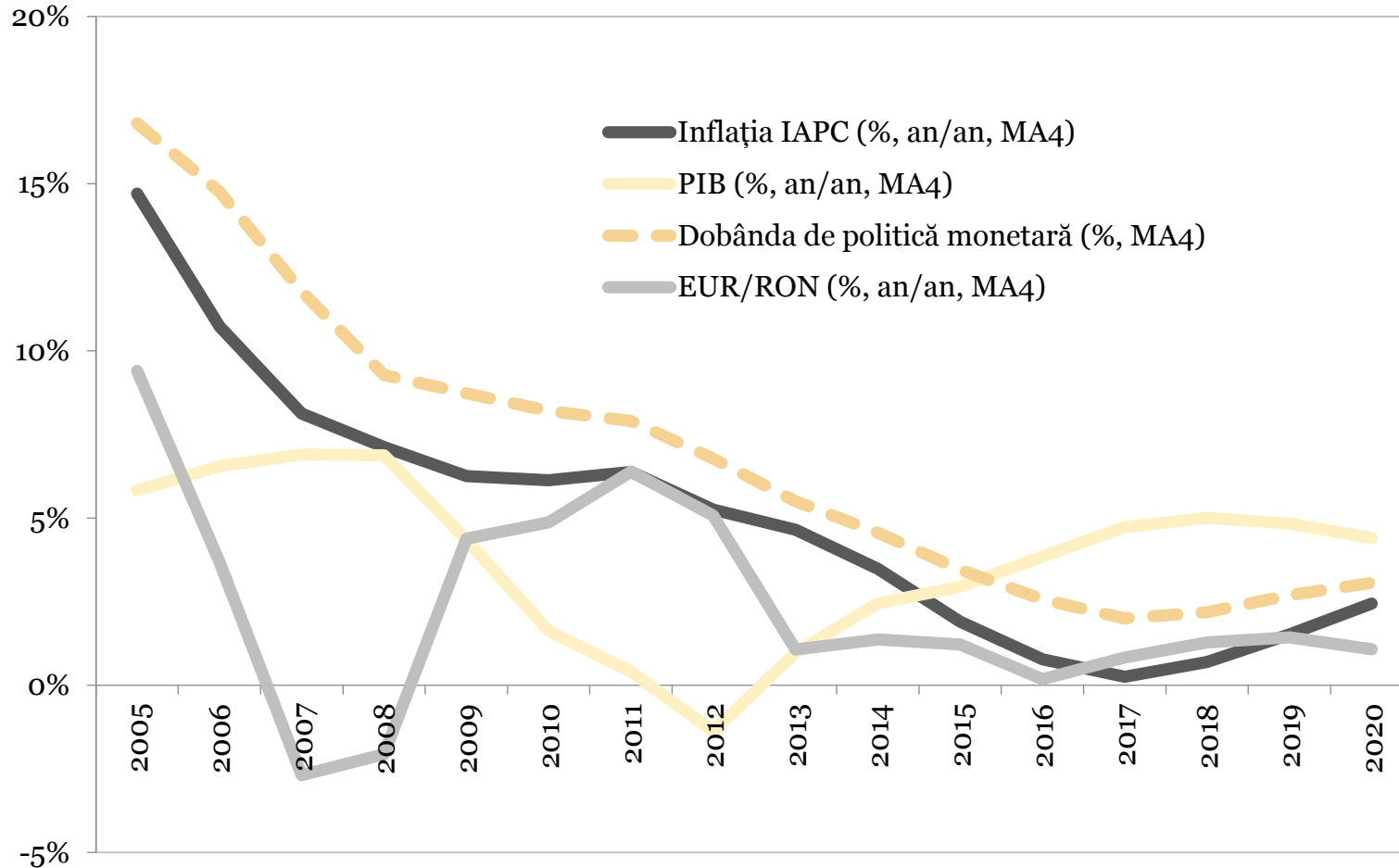
EUR/RON – FORȚE CONTRADICTORII

- ❑ Imposibila trinitate – controlul rezervelor, ratei de dobândă și cursului valutar
- ❑ BNR a semnalat prioritate pentru rata de dobândă (instrumentul tradițional) ...
- ❑ Și flexibilitate în ceea ce privește cursul de schimb ...
- ❑ Incidența unor forțe contradictorii pe termen scurt pentru EUR/RON
  - ❑ Convergența economică și spread-ul de dobândă susțin RON
  - ❑ Intensificarea deficitelor gemene și tergiversarea reformelor sunt factori în favoarea EUR
- ❑ Dinamica EUR/RON pe termen mediu dependentă de relația dintre România și Zona Euro (inclusiv știrile privind aderarea la Zona Euro)

ECONOMIA REALĂ vs. ECONOMIA FINANCIARĂ

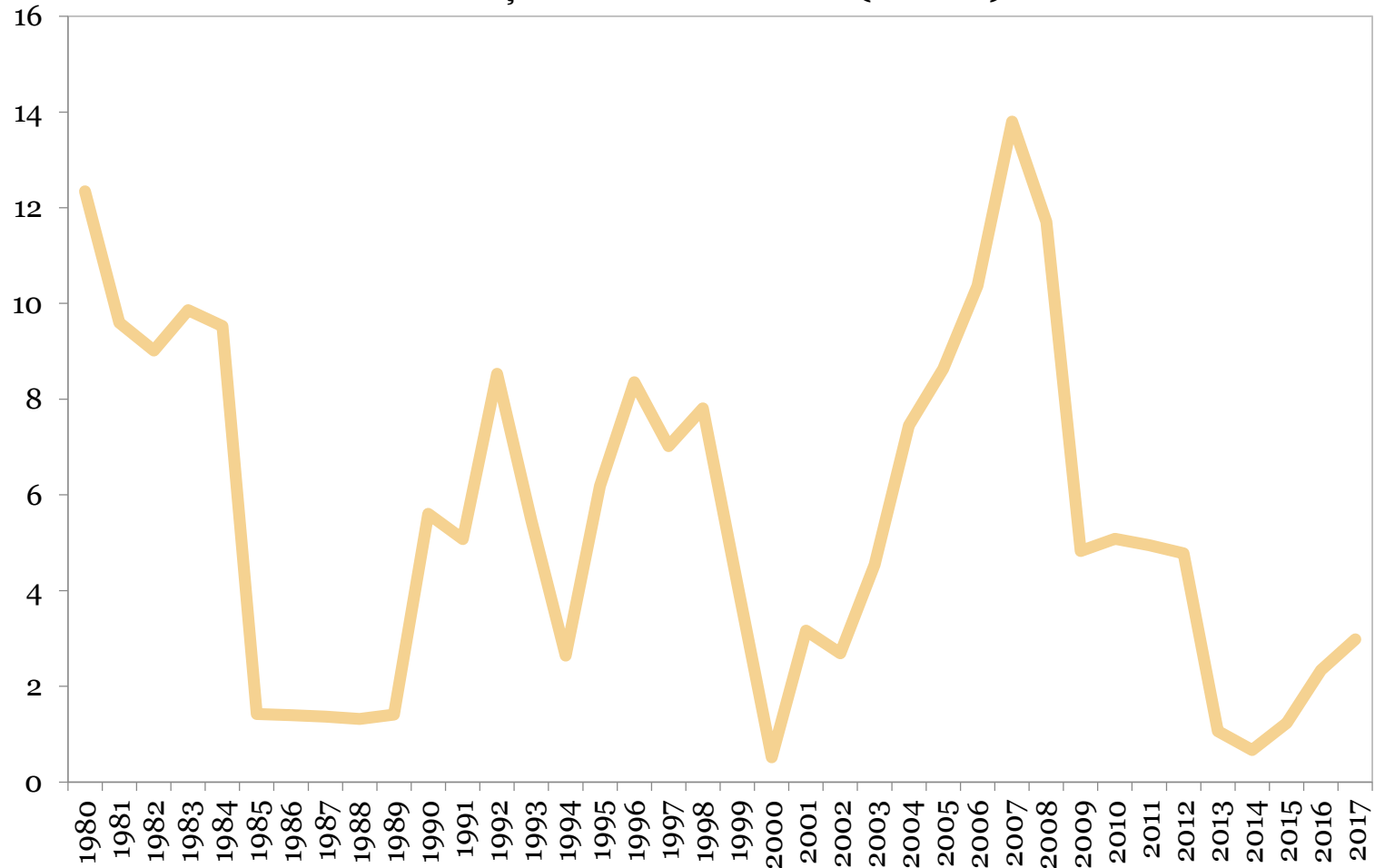
PIB, inflație, politică monetară, piața valutară

Sursa: BNR, INS, estimări și previziuni BT

ECHILIBRUL MACROECONOMIC - RISCURI

Investiții – Economisire (% PIB)

Sursa: FMI, ianuarie 2018

RISCURI & PROVOCĂRI

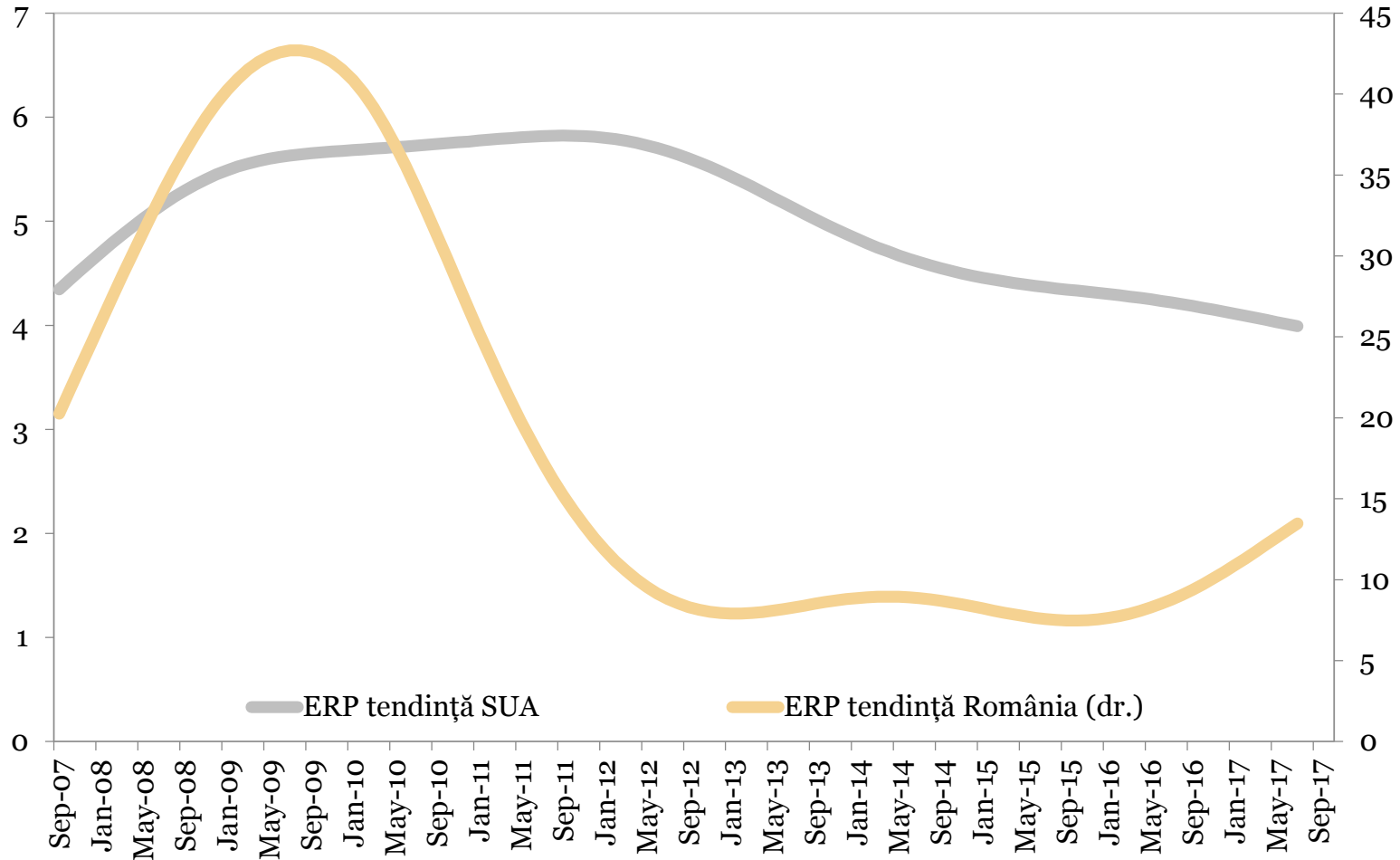
RISCURI & PROVOCĂRI PE FINAL DE DECENIU

- ❑ Acumularea de semnale de maturitate pentru ciclul economic global post-criză
- ❑ Tergiversarea reformelor structurale, intervenția **agresivă** a statului în economie
- ❑ Accelerarea economiei acompaniată de revenirea deficitelor gemene
- ❑ Mix-ul relaxat, pro-ciclic, dar nesustenabil de politici economice
- ❑ Absența marjei de manevră de intervenție în ipoteza incidenței șocurilor
- ❑ Provocări din sfera proceselor de convergență economică europeană și dezvoltare durabilă

RISCU INVESTIȚIONAL ÎN INTENSIFICARE

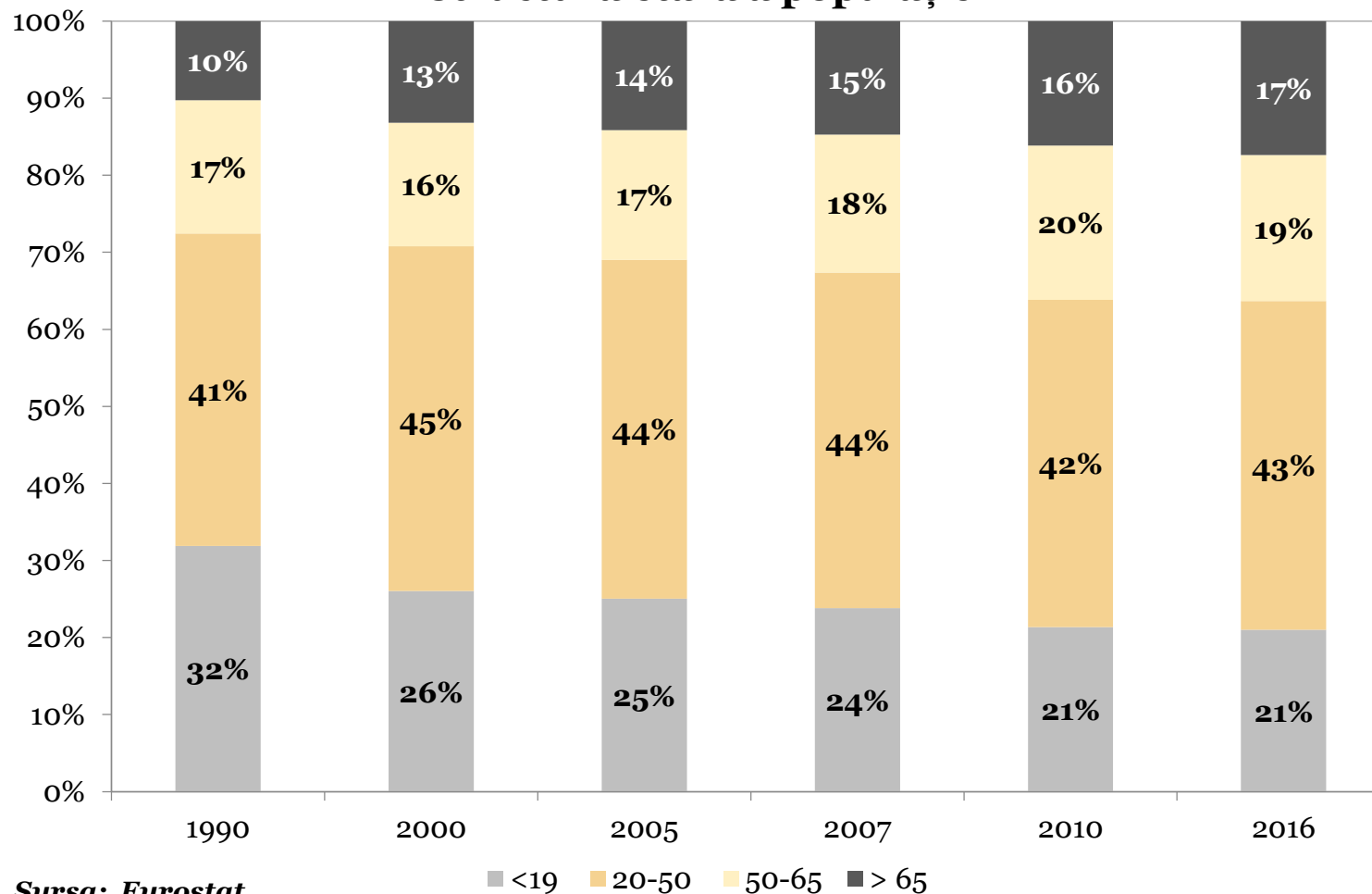
Prima de risc (tendința)

Sursa: estimări econometrice pe baza datelor Bloomberg

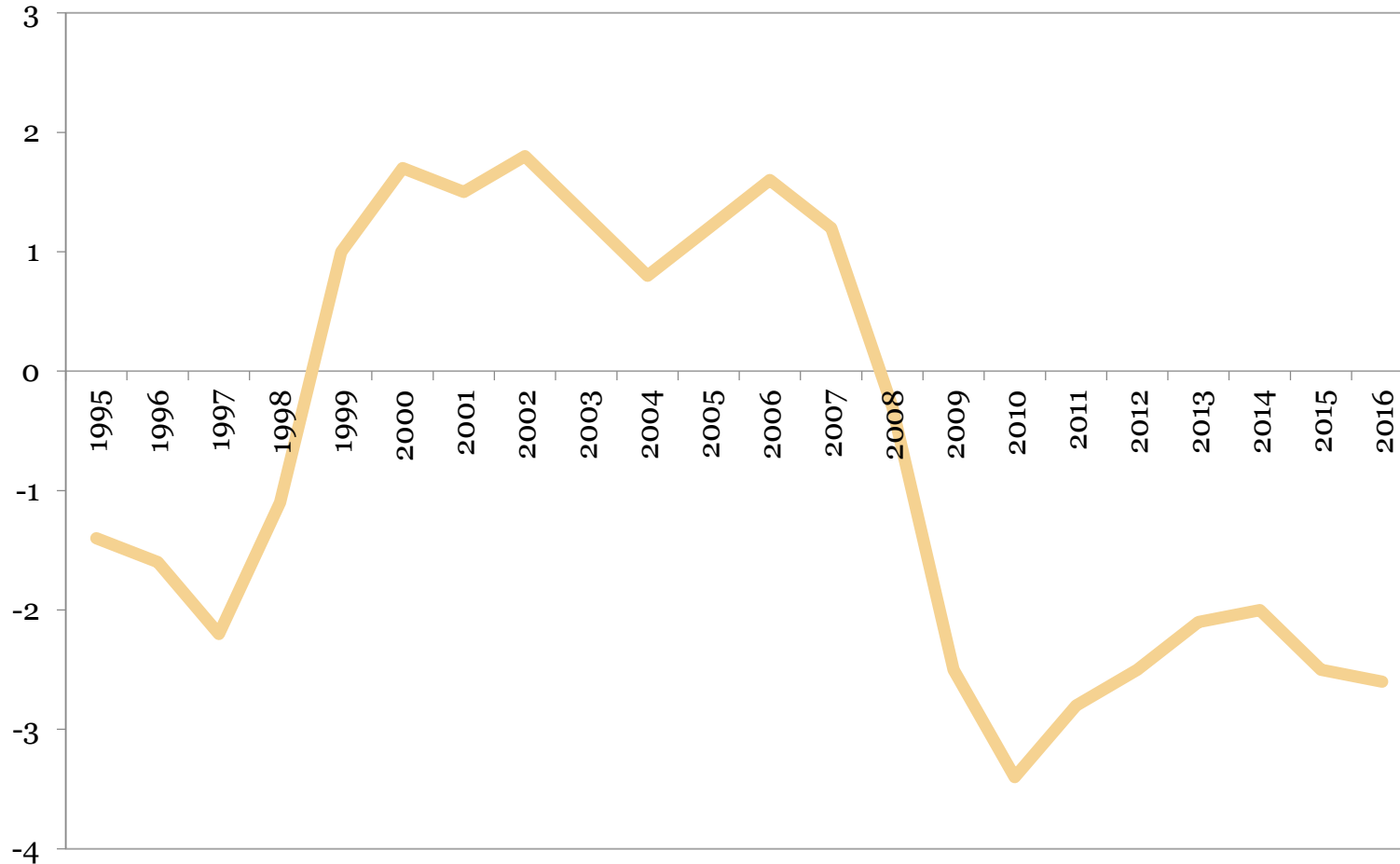
MIGRAȚIA POPULAȚIEI ACTIVE

Structura etară a populației

DERAPAJUL SISTEMULUI DE PENSII PUBLICE

Situația pensiilor publice (% PIB)

Sursa: Eurostat

VĂ MULTUMESC!

dr. Andrei RĂDULESCU

E-mail: andrei.radulescu@btrl.ro

Tel: (004) 0730 727 516
